

Potcovitul și șelăritul, reînviat în România de britanici

de Daniel BEFU

Potcovitul și șelăritul, reînviat în România de britanici

Se face un an de când un grup de 10 specialiști britanici din «Liga Internațională pentru Protecția Cailor» bat coclaurile, ca să-i învețe pe români meșteșugurile uitate ale potcovitului și șelăritului. Fondată în 1927, în Marea Britanie, «Liga Internațională pentru Protecția Cailor» (ILPH) a lucrat ani de zile cu caii din Cavaleria Regală sau Poliția Metropolitană, fiind una dintre cele mai importante organizații caritabile mondiale pentru protecția cailor prin campanii de îmbunătățire a condițiilor de viață ale cabalinelor în Marea Britanie, America de Sud, Africa și Europa de Est. În România, potcovitul și șelăritul sunt îndeletniciri străvechi, care țin de bunul simț al tradiționalei legături dintre om și cal. Din păcate, cei mai pricepuți șelari și potcovari au îmbătrânit, iar meșteșugul lor pare să piară odată cu ei. Se spune că ultimii potcovari „veritabili” și-au făcut ucenicia la unitățile de cavalerie în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, comuniștii abandonând aceste profesii aflate în contradicție cu mecanizarea agriculturii socialiste.

În prezent, ele nici măcar nu mai figurează în nomenclatorul de meserii. Primii beneficiari ai cursurilor de 9 săptămâni de potcovit și șelărit inițiate de englezi au fost 22 de fermieri de lângă Târgu Mureș, urmați de alți 20 din regiunea Iași în 2007. Ce-i drept, la început, țărani, mândri din cale afară, n-au fost ușor de înduplecați să participe la demonstrațiile potcovarilor profesioniști ai ILPH: „Uite și la englezii ăștia. Or venit să ne învețe cum să potcovim caii, de parcă noi n-am ști!”. Gentlemani, englezii le-au dat o lecție la o demonstrație de potcovit cailor din sat. Printre caii aduși în prima zi la potcovit era și unul năvălaș rău. Doar dacă te-apropii, sărea să te muște și nu-ți dorea să te atingă cu copita. Din galeria de oameni adunați în jurul țarcului, unii strigau la potcovarul nostru englez: „Ăla trebuie să-l injectezi mai întâi cu sedative și doar după ce l-ai pus jos poți să-l potcovești”. Alții: „Nu te-aprozia că-ți trage una și te zvârle cât colo”. Omul nostru, neștiind boabă de română, n-a luat aminte la șuieratul ascuțit al limbilor comentatorilor de pe tușă și a schimbat potcoavele „spamei cailor” cu aceleași naturalețe ca și la cea mai blândă mărtoagă. Inutil să mai spunem că, într-o clipă, întreg satul a devenit fanul lui și toți s-au visat eroi potcovari. La absolvire, ei au primit gratuit kituri complete cu scule necesare pentru potcovit (în valoare de 277 lire) și șelărit (194 lire).

Tot în 2006, ILPH a organizat și o serie de seminarii la facultățile de medicină veterinară din Iași, Timișoara, Cluj și București, unde chirurghi veterinari de la Universitatea din Liverpool au expus în fața a 860 de studenți și medici veterinari practicieni de toate vârstele, ultimele descoperiri din domeniul medicinei ecvine, de la colică, șchiopătat, anemia infecțioasă ecvină, răspândirea bolilor până la modul în care se pot evita relele tratamente. Programul inițiat de ILPH în România este de-abia la început, desfășurându-se până în 2011, costul total fiind estimat la 1 milion lire sterline. Jo White, șefa Departamentului Campanii și Afaceri Europene al ILPH, crede că românii trebuie să reconsidere potențialul antreprenorial uriaș al cailor: “Aveți un milion de cai, mulți dintre ei foarte valoroși genetic. Uitați-vă numai la caii de tracțiune, să vedeți ce viguroși sunt. Dar unii cai sunt și foarte frumoși.

Din păcate, de multe ori sfârșesc prin a fi considerați niște mașinării de povară. În Marea Britanie avem 1,3 milioane de cai, dar în jurul lor se învârtă o adevărată industrie, de la curse până la agrement sau turism rural, și doar în Scoția și în Wales îi mai folosim sporadic în industria forestieră. Oamenii care lucrează cu caii sunt foarte bine plătiți și căutați, iar pregătirea este pe măsură. Ca să ajungi potcovar trebuie să urmezi o școală vocațională de 4 ani”. Britanicii au 2500 de potcovari profesioniști, pe când în România, potcovarii sunt de meserie fierari și din când în când mai pun potcoave ca să facă un ban. „Într-un an de zile am întâlnit aici doar trei potcovari care se ocupă numai cu asta. Ei și-au făcut stagiile în străinătate și acum lucrează pe lângă cluburi sportive”, spune Jo White. Pentru a ne impulsiona interesul pentru cai, ea ne atenționează că exemplare de cai care la noi costă între 1.000 și 2.000 lei, în Anglia, se cumpără cu 3.000-6.000 lire. Dar pentru a putea valoriza întreg potențialul cailor, fie ei utilitari sau de agrement, trebuie să renunțăm la obiceiuri specifice epocii

de piatră și să înțelegem nevoile acestor animale. Jo White explică: „Foarte mulți din proprietarii cailor cred că știu să bată în copitele animalelor potcoave, pe care le schimbă apoi cât mai rar cu puțință, chiar și după câțiva ani. Nimeni nu pare să le fi explicat că, de cele mai multe ori, potcovitul „după ureche” duce la îmbătrânirea prematură a cailor și la scăderea randamentului lor. În Anglia, îngrijirea anuală a unui cal costă între 2000 și 3000 lire. Cailor sunt duși la potcovar la fiecare 5-6 săptămâni. În felul acesta se evită îmbolnăvirea unghiilor calului și schiopătarea.

La fel, harnașamentele sau șeile cailor nu trebuie proiectate empiric. Șaua trebuie redimensionată în fiecare an pentru a nu provoca afecțiuni spatelui calului. Noi vrem ca oamenii să știe aceste chestiuni ce țin de managementul calului și că dacă cheltuie mai mulți bani pentru bunăstarea animalului ei se vor întoarce înapoi printr-un randament superior în exploatare: trage mai bine, se îmbolnăvește mai rar, trăiește mai mult și lasă o bună imagine despre România în ochii turiștilor străini care apelează la serviciile turismului rural”. Jo, îndrăgostită incurabilă de cai, continuă pledeoaria ei în favoarea cailor cu tot felul de idei, năstrușnice sau mai puțin: „Calul trebuie vizitat de dentist în fiecare an”, sau cea a „transportului cărnii de cal, ca alternativă la transportul animalelor vii, ca o metodă de îmbunătățire a condițiilor de transport pentru cailor trimiși din România la abatoarele din sudul Europei”.

„Aveți un milion de cai, mulți dintre ei foarte valoroși genetic. Din păcate, de multe ori sfârșesc prin a fi considerați niște mașinării de povară”. - Jo White, Liga Internațională pentru Protecția Cailor

© 2007 SC Crucisatorul SA. Toate drepturile rezervate.

